

KIADÓ HIVATAL:

Szikés Antal könyvnyomdája, hova az előfizetési pénzek, hirdetések és minden a kiadóhivatalt érkeklő közlemények küldendők.

Nyilttérben egy sor közlési díja 10 krajcár.

Hirdetések jutanyos áron vétetnek fel.

SZARVASI LAPOK

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER, VASÁRNAP.

SZARVAS VÁROS HIVATALOS LAPJA.

ELŐFIZETÉSI ÁR

Egész évre 5 frt. — kr.
Félévre 2 frt. 50 kr.
Negyedévre 1 frt. 25 kr.

SZERKESZTŐSÉG.

Beliczey-ut 15. szám
hova a lap szellemi részét
illető közlemények küldendők.

Kéziratok nem
adatnak vissza

Háziipar ügyünk.

A társadalmi fejlődés alaptörvénye, hogy minden társadalom, mely oly kiterjedést ért el, akár értelmi, akár alaki tekintetben, mely nem helyezkedhetik el kényelmesen, vagy türethetően a politikai állapotok keretében; vagy szétbomlik, vagy szétbomlaszt.

Azoknak tehát, — kik a politikai fejlődés vezető szálait kezeikben tartják, — mihelyt észreveszik, hogy a társadalom megmozdult, s nagy-nak találja magát a köz- és magánviszonyok szűk keretében; az lenne halaszthatatlan feladatuk, hogy a politikai viszonyokat összhangzatba hozzák a társadalom értelmi vagy alaki kiterjedtségére; — mert a társadalom szétbomlása sokkal veszélyesebb, mint a politikai intézmények kereteinek tágítása átalakítása. Az mindig megvárátkodtatást idéz elő, s a vége rendszeren az, hogy romlik és rombol.

A bölcs politikusok azonban rendszeren olyanok, kik a tömeg felett állanak, vagy ott szeretik magukat láttani, s a mélyre tekintésnél szédülnek; s a bölcs politikusok rendszeren konzervatívok is, s e két tulajdonságuk egyrésztől vakokká, másrésztől makacsokká alakítja őket. De mégis, nem nagyon szeretik a romboló vihart, s igyekeznek idejekorán a fészkelődő társadalmat a régi megcsontosodott intézmények, elavult jogviszonyok korlátai közé gyömöszölni; s ha az összeszorított tömeg aztán mégis csak megmozdul, hogy szűk helyét tágítsa: a megszilárdított közviszonyok sértetlen fentartására született éber rendőrök, mentő eszközök után kapkodnak s

felállítják az aranyborjút, hogy a zajongó tömeg körüláncsolja, s kitarják a czirkusz kapuit, hogy szemléltessenek ártatlan látványosságokat. De a tömeg mindig megmutatta, hogy az aranyborjút felosztva imádja legszívesebben, s mulatni pedig kenyer mellett szeret legjobban.

Milyen szerencse, hogy most más korban élünk s politikusaink nem oly bölcssek, mint a milyenek régen és réges-régen éltek. Ha a társadalom, e rettenes nagy hatalom fészkelődik, szűknek találván Macedoniát: menten igyekezünk körülárcolni a határokat; azt azonban nem is kérdezzük: éhes-e a felséges nép? — Teletömjük tarisznyáit kalácsal, — borralalóval — és bámulunk, hogy mégis mozog a föld!

Mi is átélveztük nem rég egy társadalmi mozgalom minden gyönyörűségeit. E mozgalmat elnevezték tudósaink „agrár szocializmus“-nak, „munkás kérdés“-nek. Kezdetben megdöbbsentünk, — aztán megnyugodtunk a bölcs gondviselésben, — mely helyünkől kiszorított, s csakhamar nemcsak megnyugodtunk, de határtalan öröme is derültünk, midőn láttuk, hogy mily szépségesen kelti fészkelésre az, a mezők lilomait a mi közreműködésünk nélkül is.

E bölcs gondviselés kereste a népmozgalom vezető szálait tengeren innen, tengeren túl, — s nem vette észre annak fatapló természetét, — mely keletkezéséhez s kifejlődéséhez nem kíván mást, mint egy kis korhadó helyet a százasos, megvéhdedt cser oldalán.

Lassankint aztán megérkezünk a tengeren túlról, meg a messze nyugotról, s egy másik gondviselés kevesebb ambícióval s kisebb ka-

liberü messzelátóval itthon kereste a mozgalom szálait és görcsét. Megtalálta-e, nem-e, nem tudjuk?! Csak sejtjük, hogy legalább is közel járt ahhoz. Mi pedig — kik nyugodt szemlélői voltunk ama gondviselés küzködésének — amint megsejtettük, hogy emez jobb uton halad, elébe hajtottunk szekereinek, s merész előre törésünkkel ugyancsak felvertük a — port.

S a poron át láttunk szenvedő, szegény munkás népet, mely nem tud megélni keresetéből, s láttuk a kereset hiányát mint okot, melyből a társadalmi mozgalom ered. Láttuk a sok munkást, mely küzd egymással a munkáért, s a tömérdek sok gépet, mely a munkást leszorítja szűk munkateréről. Láttuk az ipar és kereskedelem nyomorúságos voltát, láttuk a mezőgazdasági válságot s láttunk nyomort elszegényedést, — féktelenkedésre hajló népjellemet, földéhséget, miveletlenséget — és sok-sok mindent, nagyszabásu dolgokat és sok apró-cseprőket s ezek között észrevettük a háziipart is; s most láttuk csak meg, hogy az, mint egy satnya szülött tengődik, kedvetlenül, örömtelenül táplálta szülőitől.

Természetesen nem hagyhattuk rongyaiban fetrengeni e jobb sorsra érdemes kisdedit s elhatároztuk, hogy felcífrázzuk, s ékes dává neveljük, ki majd aztán hálából észbontó kecsével jövedelmet szerez környezetének s könnyű, kényelmes életre segít boldogot, boldogtalant.

Igy került aztán a munkás bajok orvoslására szolgáló tényezők közé a háziipar; s lett hivatalos háziiparügy.

Történt pedig e z az Urnak 1894. esztendeje

TÁRBUZA.

Mégis!

Irta: Tutsekúé Bexheft Lilli.

(Folytatás.)

A társaság elszédelt az erdőben, s hogy, hogy nem, talán csupa véletlenségből, de Kamilla meg Zoltán magukra maradtak.

„Maga játszik velem!“ fakad ki a fiatal ember.

„És maga velem. Időtöltésnek nem rossz!“

„Kamilla!“

„Ah, a játék nem tetszik magának?“

„Kegyetlen! csak csúfolódní tud? Hát nem tudja, nem akarja megérteni, hogy szeretem, hogy imádom magát?“

Nem akar komolyan venni? Helyes, de akkor utasítson vissza: s én holnap föbelövöm magamat.“

„Ne heveskedjék!“

„Szeret vagy nem? és az enyém akar-e lenni? Ne térjen ki! feleljen erre.“

„Maga kényszerít, hogy nyíltan mondjam ki a véleményemet. Tehát szeret engem?“

És vajjon meddig fog szeretni, ha kérdez nem szabad?“

„Örökké!“

„Téved. — De tegyük fel.“

Említettem, hogy idősebb vagyok.“

„Nem bánom, nem törődöm vele.“

„Most nem? talán nem. De húsz év múlva bezzeg megbánná.“

„Soha!“

„És aztán —“

„Aztán?“

„Kamilla türelmetlenül von vállat.“

Aztán lehajol, és laszakit néhány szálát az árokmenti nefelejésekből.

„Van e még valami kifogása az egybekelésünk ellen?“

„Ismételjem a fentieket?“

„Azokat megdöntötem. Hozzon fel mást, ha tud.“

A leány nem felel semmit. A nefelejéseket a keblére tüzte.

„Remek idő van!“ jegyzi meg aztán.

„Most nem arról van szó. De mindegy! felelet ez is. Maga nem szeret engem: ez az egész. Lássá, ezt egyszerűen megmondhatta volna.“

Kamilla ijedten fordul felé. Ez a tompa hang oly idegenül hangzik, mintha nem is Zoltán beszélné hozzá. Szegény fiú!

De Istenem, csak nem teheti egész életére boldogtalanná?

Nem! nem!

Pedig talán mégis —?

És ha csakugyan föbelövi magát?!

Kamilla már nem gondolkozik, csak azt érzi, hogy megmozdul valami a szívében, amit nem képes leküzdeni, hiába próbálta meg, hiába akarta! az a valami erősebb az akaratánál.

„Én — én nem úgy értettem —“

„Köszönöm, köszönöm, Kamilla!“ ujong a fiú, és

magához öleli a lányt; aztán megcsókolja, forrón, hosszasan.

„De Zoltán!“

„Az enyém leszel, édes, az enyém! Majd leutazom hozzátok amint csak lehet, és megkérem a kezdet az édesanyádtól.“

„Rohamlépésekkel halad! és meg se kérdezi, hogy én mit szólok hozzá!“

„Nem is kell többet mondani, csak egy egész kis szót.“

„És ha nem mondom ki?“

„De kimondja: mert szeret. Érzem, tudom, hogy szeret! hiába is akarná eltagadni. Ugy-e, igen?“

Oly álomszerű ez a boldogság!

„Édes!“ könyörög a fiú.

És Kamilla halkán, egész halkán válaszol neki.

Aztán szokatlanul elszomorodik.

Maga se tudja, miért, de úgy félti a boldogságát. Hátha Zoltán megújnja? elfelejti?

Igen, bizonyára: hisz annyi szép lány van a világon!

„Adja nekem azt a virágot, Kamilla.“

Ajkaihoz emeli az égszínkének nefelejéseket, aztán odaadja.

„Elteszem örök emlékül.“

„Nem, Zoltán! maga nekem fogja visszaküldeni őket. Majd akkor, ha nem szeret már.“

Vissza fogja küldeni, és akkor nem is kell hozzátennie semmit, egy sor írást se; meg fogom érteni úgy is, hogy köztünk vége van mindennek“

* * *

Szent-András havában, hogy a mezői munkások jólétének megteremtésére, s ezzel a zavargások okainak megszüntetésére feltaláltatott egyik eszközül a háziipar s alakított egy háziipar bizottság azon feladattal, hogy a háziipari foglalkozást kísérje figyelemmel, derítse ki a fejlődést hátráltató okokat, ismerje és ismertesse meg a fejlődést hátráltató körülményeket, s tüntesse fel a most is gyakorolt háziipar ágakat, s azok fejlesztésére, a feldolgozandó anyagok termelésének előmozdítására s az ipari termények elarusítására szolgáló eszközökről, tényezőkről legyen a további megfelelő intézkedések megtétele végett az illetékes helyre előterjesztést.

Igen szép megbízás, melynek megfelelni készséggel vállalkozott egy tudós philosophus, egy országosan elismert jogász, egy kitűnő gyógyszerész, egy nagykereskedő és közéletünknek még néhány ily tudományosan kiképzett tudósa, kik bizonyos, hogy tudnak sok mindent, de még sem tudnak — arabusul.

Lelekelemelő őszinteséggel s egyértelműleg vallják is ezt be mindjárt az első összeülésen, — midőn felkéri a kereskedelmi minisztert, — hogy akciójuk sikerdússá tételére küldjön ki a háziiparügyek tanulmányozására s az akció vezetésére, a helyi viszonyokkal is ismerős hivatásos egyént.

Mielőtt azonban ezen kegyes óhajtsáknak elég tétel volt, a bizottság azon hitre ébredt, hogy lesz talán közöttük is, aki arabusul is tud. S ha ezt egy bölcsészről mások, okos, tapasztalt emberek elhiszik, mért ne hinné el önmaga is, s irigylendő öntudattal vállalkozott arra, valószínűleg nem csekély ösztökélés után, hogy beszéljen — arabusul.

Hát bizony ez a beszéd, — mely írva nagyon — igen szép költemény, s észre sem vesszük, hogy mint vezet rá szép lassan, óvatosan, megrázkódtatás nélkül kicsinyeket és nagyokat elméleti és gyakorlati ismereteire a — harangöntésnek.

Képviselői közgyűlés.

Közégi képviselőtestületünk mult hó 29-én rendkívüli közgyűlést tartott, mely a következőképen folyt le:

Elnöklő bíró előterjeszté, miszerint a magas mkir. kereskedelemügyi kormány által Szarvason állam költség felépítetni szándékolt iparúrnak részére szükséges s a község által ezen célra ingyen átengedő házhely kijelölése — s általában a létesítendő iparúrnak kezelése, ellenőrzése, s fenntartása módjainak kidolgozása ügyében a községi képviselő testület f. évi

76-ik számú határozatával kiküldött bizottság, javaslatát beterjesztette.

Előterjeszté, miszerint a jelenügynek e mai közgyűlésben történendő érdemleges tárgyalása a f. évi 76-ik számú közgyűlési határozat értelmében ezeltől 30 nappal templomok előtt szokottan közhírré tételét s kijelenté, hogy a közgyűlés az 1886-dik évi XXII. t. cz. 110-dik § a értelmében határozat képes.

Olvastatt az erre vonatkozó bizottsági jökönyv s az árúraktár kezelési és üzleti szabályzatának tervezete, valamint járási főszolgabíró Urnak f. évi 3980 dik számú rendelete.

A képviselő testület annak elismerésében, miszerint Szarvason a tervbe vett ipar árúcsarnok létesítése szükséges, névszerinti szavazás mellett 37 szóval egy szavazat ellenében megszavazta az ezen célra szükséges telket, annak idejében fog ezen célra ingyen kijelölteni, kiköti azonban, hogy a tervezett ipar árúcsarnok egészben államköltségen építessék fel, úgy, hogy e tekintetben a községet kiadás ne terhelje, kiköti, hogy a beltelkek a község tulajdona maradjon, s hogy arra nem várt esetben ha az árúraktár jövőben bármely oknál fogva létezni megszűnne az épület minden kárpótlás nélkül a községet illesse, a mely azután az épületet más ipari kulturális célra használná fel.

Ezen határozat az 1880. dik évi XXII. ik t. cz. 24. és 100-dik §-a értelmében templomok előtti szokott meghirdetés után 30 napi közszemlére kitétetni s ezen határidő lejártá után pedig a netán beérkezendő észrevételek vagy fellebbezésekkel együtt jóváhagyás végett Békés vármegye törvényhatósági bizottságához felterjeszteni rendeltetett.

Elnöklő bíró előterjeszté, miszerint a f. évi június hó 20-án tartott közgyűlés 76 dik számú határozatával kiküldött bizottság az ipar, kereskedelmi és a községi ismétlő iskolák részére feltétlenül szükséges helyiségül a községi közművelődési alap tulajdonát képező „Sas“ vendéglőt javasolja átengedni, mert más alkalmas épület ezen célra rendelkezésre nem áll s ezen vendéglő épület az ujonnan épített „Árpád“ szálló megnyitása napján f. évi szept. hó 1-én ugyanis más célra lenne használandó.

Kijelentvén, miszerint jelenügy érdemleges tárgyalása a f. évi 76-dik számú határozattal ez eltől 30 nappal e mai közgyűlésre tüzetett ki, s hogy erről a közönség templomok előtti szokott meghirdetés által értesítve lett, kéri a határozat meghozatalát.

Tekintettel arra, miszerint a községi iparostanonez, kereskedelmi tanonez és a községi ismétlő iskolai oktatás eddig helyiség hiányában, a községben szétszórtan több helyen, az ágostai ev. egyház iskoláiban tartatott — ezen gyakorlat azonban az ipariskolai bizottság előterjesztése, de köztudomás szerint is, az oktatás fejlődésére, sikeres voltára káros kihatású lévén a közoktatásügyét előmozdítandó — a képviselőtestület névszerinti szavazás mellett 36 szóval 2 szavazat ellenében — a községi közművelődési alap tulajdonát képező „Sas“ vendéglőt a f. év szept. hó 1-ső napjával beszüntettetni s annak helyiségét: ipar, kereskedelmi és ismétlő iskolai oktatás céljaira berendeztetni s felszereltetni rendeli.

Jelen határozat az 1886. évi XXII. t. cz. 110-dik

illetve 24-dik §-ai értelmében szokott előleges meghirdetés után 30 napi közszemlére kitétetni s ezen idő lejártá után pedig a netán beérkező észrevételek vagy fellebbezésekkel együtt megerősítés végett Békés vármegye tekintetes törvényhatósági bizottságához felterjeszteni rendeltetett.

Az éjjeli vasuti közlekedés iránti kérvényt, melyet Dr. Salacz Oszkár szerkesztett a képviselőt a vasuti igazgatósághoz felterjeszteni határozta.

Viola Bertalan mérnök ajánlata villamvilágítás ügyében 30 nap után tartandó közgyűlés tárgyaláshoz tüzetett ki.

Ugyancsak akkor fog tárgyalatni az ev. egyház kérelme a tanyai iskolák segélyezése tárgyában, valamint az újtemplom tornyának órával való ellátása iránti kérelem.

Ujdonságok.

— A szarvasi ág. h. ev. egyház ünnepe — A szarvasi ág. h. ev. egyház, mint mindannyian tudjuk, megvalósította évtizedek óta nagy gondnal épült eszméjét, felépítette a vásártéren második templomát, mely modern templomépítési stíljével méltó büszkesége lehetne bármely városnak. — A templom tervének alkotója, F r a n c e k Imre fővárosi építész, még aránylag fiatal ember, de már is abban a kedvező szerencsében részesült, hogy genialis tervező-képességének fényes tanujelét a negyedik templom, vagyis olyan épület építésénél adhatja, mely hivatva van évszázadokon át hirdetni az alkotó dicsőségét. — A templom meg nem áll egész készen, de aug. 1-én az építkezés olyan része folyt le mely úgy az építőknél, mint az építkező egyház híveinek is midég kegyeletes emlékünnepe képezi, amennyiben ezen a napon húzták föl a 67 méter magasságu torony legtetéjébe a gömböt, s annak rúdján a kakast. — Ez rendszeren egyházi szertartással is össze szokott kötve lenni. — E napon is megjelent ott d. e. fél 10 órakor a lelkészi és tanítói kar, s az egyházi hívek és érdeklődő közönség nagy számmal. — B e n k a Pál tanító vezette az „Erős vár ami Istenünk“ kezdettű éneket, mely után Á c h i m Ádám ér. esperes-lelkész mondott rövid, de nagyhatású beszédet arról, hogy a nagyszerű alkotásra, az ősök vallásos lelkének megnyilatkozását a jelen és jövő nemzedéknek hirdető templomra teszik föl a koronát. A beszédet követő befejező ének után megindult lassú méltósággal föl a magasba, az épület koronájára, a gömb s kakas, s a nagyszámú közönség szorongó kebellet leste, miként emelkedik ez a posztóval bevont toronydísz oda abba szédítő magasságba, hol vakmerő emberkezek Istenben vetett erős hittel helyezik el azt a neki szánt helyen a még magassabban székelő mindenható Isten dicsőségére. — T ó t h Pál, ácsmester, 3/4 11 órakor helyezte el és erősítette meg a gömböt. lefejtve róla a három öltözetre való posztót, melyet az ev. egyház az építést vezető P o p j á k György, szarvasi építész, B e r n s t e i n Ede, kun-szt. mártóni bádgos mester és T ó t h Pál ácsmester részére vásárolt. —

Kamilla tegnap jött haza. Már nem köhög, és pompás színben van. Valósággal megszépült.

Szilágyiné érdeklődéssel halgatja, amint Zoltánról beszél.

„Igen mamám! ő karácsonykor elfog jönni, megkér, és mindjárt az eljegyzést is megtartjuk, ha nincs ellenére.“

„Nincs, édes lányom.“

Egy szóval se mond többet, pedig a derék hölgy elég beszédes természetű különben. Estefelé beállt Benkő, és Kamilla csakhamar talál valami kifogást, hogy eltávozhasson. Szinte érzi, hogy kerülnie kell ezt az embert.

Még a nyár folyamán beszélt Gábor az anyjával, és Szilágyinének semmi kifogása sem volt a tervezett frigy ellen.

De a körülmények változtak azóta: Kamilla mást választott.

Édes fiam,“ kezdi kenetetlen Szilágyiné, az isten nem úgy rendelte, ahogy mi akartuk.“

„Kamilla — ?“

„Mennyasszony.“

Benkő Gábor nem kérdez többet. Szó nélkül feláll, szó nélkül elmegy. Mit is tehetne más? Messze elkerüli azt a nagy, csendes házat, hogy ne lássa azt a lányt, akit évek óta oly hűségesen szeretett, és aki örökre elveszett az ő számára.

Örökre?!

Kamilla szorgalmasan levelez Zoltánnal.

A fiatal ember eleinte mindennap írt. Tele voltak a levelei vagyódással, szerelemmel.

Aztán írt hetenként háromszor, — kétszer, egyszer. Sok dolga van. Orvosi praxisa örvéndetesen gya-

rapodik. Különbön akadt egy érdekes páciense. Valami tekintélyes ügyvéd, egy javakorabeli egészséges úr, aki következetesen súlyos betegnek képzelte magát, noha semmi baja sincs.

Zoltánt szegreti, mert türelmesen végighallgatja kifogyhatatlan panaszait, sőt orvosságot is rendel.

Ennek az úrnak van ellenben egy elragadó kis lánya. Arankának hívják.

Ugy-e, kedves név?

Zoltán levelei egyre ritkábbak lesznek. Azzal menti ki magát, hogy ropantúl el van foglalva. Nem ír szerelemről. És Kamilla szenved; Kamilla kezdi megérteni, hogy hirtelen föllöbbanó, de hamar kialudt szalmaláng volt a szerelme csak.

Pedig úgy lesi, úgy várja azokat a leveleket!

És Zoltán Arankáról ír. Elmondta neki az ő kis regényüket. Nagyon tetszett neki. Szeretné ismerni Kamillát. Oh, Aranka nagyon derék lány, nagyon jó, nagyon szép és nagyon fiatal: alig 18 éves.

Aztán soká nem is jön levél. Egy teljes hónap beletelik.

Kamilla kimegy az erdőbe. A lombtalan fák kopasz ágai közt átsüt a nap, az őszi szél arczába kergeti az utolsó lehulló faleveleket.

Megáll a kis patak mellett, és önkénytelenül az a jelenet jut az eszébe, mikor Benkő Gábor kezét s szivét ajánlotta fel neki,

Talán sóhajtott is?

És megint feltűnik mellette az a magas, szikár, ismerős alak.

„Eddig nem volt alkalmam gratulálni!“ szólal meg egy izgalomtól rekedtes hang a háta mögött.

„Nincs, miért.“

„Hogyan?“

„Már vége.“

És Kamilla igazat mondott.

Hazamegy, elővesz tollat, tentát, papírt, és az önmegtagadás kétségbeesett nyugalomával írja meg, hogy mindent megértett, mindent kitalált. Tudta előre, hogy így lesz. Zoltán is emlékezhet rá, hogy megjósolta. Nem is haragszik, hiszen ők jó barátok maradtak azért! És zoltán vegye nőül Arankát, vegye el azt, akit igazán szeret.

A levelet elküldte.

De azért még remél, még vár valamit!

Odakint esik a hó. Karácsony előestéje van.

Kamilla diderogve ül a kályha mellett, és vár.

Zoltánt várja,

Levelére eddig nem felelt. Talán azért nem, mert ma este el fog jönni?

Igen, elfog jönni! el kell jönnie!

De nem jött.

Másnap aztán levelet kap a lány. Feltépi a borítékot, és a válasz kiesik belőle.

Néhány szál elhervadt, elszáradt nefelejcs; semmi egyéb.

Most aztán tudja, hogy vége van mindennek.

Vége!

Egyhangú, szomorú napok következtek.

Kamilla titkolni igyekszik a bánatát, és Szilágyiné nem faggatja. Különbön az utolsó hetek folyamán kissé elgyengült; gyakran szédül, és a feje olyan sokszor fáj.

Olyan fáradt, nyugalomra, pihenésre van szüksége — Lefeküdt. Nem is kelt fel többé.

S midőn aztán a torony eme koronája már büszkén ragyogott fent, előlépett Tóth Pál, s elmondott három, Áchim Ádám lelkész, által fogalmazott köszöntőt, melyek után az áldomás — poharat ledobta az alatta tátongó mélységbe. A köszöntők szövege a következő: 1., Eljen kedves magyar hazánk! 2., Eljen az alkotmányos magyar király Iső Ferencz József! 3., Eljen és virágozzék a szarvasi ágostai hitvallású evangélikus egyház! Zúgó éljen követte fent és lent a köszöntőket, s a lezuhanó poharak után rohanva rohant a fiatalabb nemzedék. Az erekjeszámba menő poharakat, melyek közül kettő teljesen épen maradt meg, P o p j á k György, építész, M o c s k ó n y i József, főgymn. tanár és B e r n s t e i n Ede, bádógos mester, tették el emlékül. Ezzel azonban nem ért véget az ünnepély, mert hiszen a szellem oly szoros kapcsolatot képez a testtel, hogy egyiknek, a szellemnek az alkotását a test is a maga ünnepévé teszi. Áchim Ádám lelkész és P o p j á k György építész gondoskodtak az italról és ételről, mely kedélyes, de lélekreható banketnek képezte az alapját. — Részt vett azon az egyházi és városi előljáróság, a főmérnök s a templom építő személyzet. Lelkes, az ünnepély hangjához méltó felkészültek sem hiányoztak. Ezek sorát Áchim Ádám lelkész indította meg, ki a szédítő magasban dolgozó ácsokra, — Tóth Pál, Dankó Pál, Csasztyan Mihály, Valkovszky Mihályra köszöntő poharát. Utána K r e s m á r i k János, íszbíró, B e n k a Gyula, főgymn. igazgató, M o c s k ó n y i József, főgymn. tanár, P l a c s k ó István, lelkész, T ó t h Pál, ácsmester és P o p j á k György, építész mondtak az alkalomhoz mért lelkes beszédet. Az ünnepély 2 órákor ért véget. A benne résztvevők azzal a vallásos óhajjal távoztak, hogy az épülő s maholnap kész templom évszázadokon át hirdesse annak az Istennek a dicsőségét, ki nem a felekezett, — de a szív nemessége és vallásos áhitata szerint szórja áldását az emberekre.

— **Hangverseny.** Békésmegyei egyetemi ifjak által Tót-Komlóson, 1896. folyó hó 8-án, szombaton a „Komló“ szálloda dísztermében hangversenyyel egybekötött táncestélyt rendez. Belépő díj: Személyjegy 1 frt. — Családjegy 2 frt. 50 kr. A tiszta jövedelem a Budapesti fennálló „békésmegyei egyetemi ifjak körének“ pénztára javára lesz fordítva. Kezdeté 8 órákor. A hangverseny műsora: 1. Gaál Ferencz: „Magyar Rhapsodia“, zongorán előadja Hanke Margit k. a. 2. „Monolog“, előadja Vangyel Tibor ur. 3. Czimbalmos játszik Vidovits István ur. 4. Lányi Ernő: „Panaszt tennék...“ éneklő Gajdác Alvin k. a., zongorán kíséri Hanke Otília k. a. 5. Feloivas Králik Dani ur. 6. Chován Kálmán: „Magyar táncok“, zongorára, négykézre előadják Gajdác Berta k. a. és Gajdác Alvin k. a.

— **A szarvasi tótok** hazafiasságához eddig szó sem férhetett, annál inkább kinosan lepett meg bennünket a Magyarország híre, mely szerint „szarvasi tótok“ aláírással egy üdvözlő sürgöny menesztetett a párisi szláv és román diákoknak az ezredéves ünnepségek ellen tartott tiltakozó gyűlésére. Utólag azonban kisért, hogy a sürgönyt nem szarvasi lakosok adták fel, hanem az „Árpád“ szállodánál alkalmazott külföldi szobrászok. Előre megvontunk győződve arról, hogy ilyen hangon tartott sürgönyt szarvasi ember nem írhatott, mert tisz-

Kamilla mellette virasztott hosszú, kinos éjeken át; gondozta, ápolta.

Hiába volt.

Aztán elkísérte utolsó utjában, megtört szívvel, kétségbeesetten.

Benkő Gábor vele megy haza a temetőből; nem akarja, nem meri egyedül hagyni most.

Milyen üres a ház! milyen rettenetes ez a csend; ez a mélyeség, halotti, néma csend!

És Kamilla elgondolja, hogy ő most egyes-egyedül áll az egész világon, támasz nélkül, elhagyatva; hogy nincs senki, senki, a ki szerette Hangosan felzokog.

Benkő Gábor szemében is, mintha megcsillanna valami.

És Kamillának oly jól esik most, hogy itt van valaki mellette, aki vele érez, vele gyászol, vele sír.

Lassan, nagyon lassan telnek a napok. Mindogyik egy örökké valóság.

Oly nehezen várja Kamilla az estét!

Estéknél aztán eljön hozzá Benkő Gábor, épen úgy, mint azelőtt, régen.

Igazi meleg barátság fejlődött köztük. A bánat és a részvét közelebb hozta őket egymáshoz.

De csak lassan, lassan ébred a lány arra a boldogító tudatra, hogy a kétes, bizonytalan jövő vigasztalan sötétsége eloszlik, hogy új élet nyílik meg előtte

És Kamilla Benkő Gáborné lett.

Mégis!

(Végo.)

tában vagyunk azzal, hogy a mi népünk jó hazafi, s az ilyen gyalázatoságra képtelen.

— **Választási mozgalom.** A „Békésmegyei Közlöny“ mult vasárnap megjelent 60. számában Makóról a következő sorokat közli. „Makóról jelentik lapunknak, hogy ott gróf T e l e k y József, ellenében a függetlenségi párt egyrésze Dr. N a g y Sándor hírlapíró léptetik fel, s miután Dr. Nagy a makói körökben nagy népszerűséggel bír, megválasztását valószínű tartják.“ Minket a fentti hír annyiban érdekel, hogy Dr. Nagy Sándor városunk szülötte.

— **Két színi előadást** tartottak a múlt héten Szarvason a czeplédi színészek. Ha valamikor, úgy-e két előadásra érezte a közönség egy hűvös, és köből épült színház hiányát. A színház napsütötte deszkafalai jobban adták befelé a meleget, mint egy kenyérsütéshez kifűtött kemence. Uszott tehát saját verejtékében az a kis közönség is, mely az előadásra részt vett. Szombaton adták a „három Kázmér“ Beóthi énekes bohózatát. — Nekünk, kiknek alkalmunk volt e darabot a bpesti népszínházban látni, és méltatását annak idején a napi sajtóban olvasni, — a darabról, annak bonyodalmairól, kibontakozásáról nincs mondani valónk, röviden megemlékezünk tehát a szereplőkről. A legtöbbet érő alakítást ketten adták: V. Takács Mariska, a Margit szerepében adott egy naiv fiatal asszonykáról hűséges és jól megfigyelt képet, a másik A r a n y o s i G y u l a, ki Gelb Salamon szerepében csinált egy remek zsidó alakítást, sok komikum kínálkozik a szerepben kihasználásra, — ki is használta ezeket Aranyosi a tulzás minden hibájától menten, s adott egy oly remek Gelbet, hogy ha nem tudtuk volna, hogy mókázik, hát a tévedésbe ejtés teljes lett volna; — maskja sikerült, mimikája kitűnő, mozdulatai, hanglegjtése „echt“! L. Perczel Mari, J o h n-jával, kinek tarka jelmeze kissé visszatarozást szült, — elég sikerült játékot nyújtottak. A bizikli jelenet változtatással adták. Több statista lemaradt a színpadról, pl. Róth, Flech, bérszolgá, ezredes, hadnagy. — Demény Albert, Kalotay Kázmér szerepében kénytelen volt gyakran extemporizálni mert szerepből egyszórt nem tudott. Ezek mellé még az járult, hogy a felvonások közre ígért concert darabokat nem lehetett élvezni egyrészt azért, mert azok nem voltak concert darabok, de saját feltovésű futamokkal mozai-kirozott köznapi melodikák, — másrészt meg azért, mivel még a zongoristához viszonyítva is igen gyenge és rozsz volt a z o n g o r a. — Ki kell emelnünk a kuplékat melyek általában jól sikerültek, de ezek között is legtöbb hatást Aranyosi (Gelb) helyi érdekű szöveggel énekelte kupléi tettek. A cigánykomteszről semmi mondani valónk nincs. A darab szörnyű rozsz. Telve van selejtes kétértelműségekkel, százsor látott, s jobban megirt szerepekkel, a bonyodalom épűgy, mint a kibontakozása nagyon egyűgyű, köznapi, — a színészek a legnagyobb iparkodással sem tudták a közönséget együtt tartani, mely minden felvonás közben apadt, mint a fogyó hold. Szóval ez a premiere rosszul ütött be.

— **A kanikula** hivatalosan is, valóságban is beköszöntött, a lefolyt héten majdnem elviselhetlen nagy hőség volt s igaz örömmel fogadtuk a szombat viradóra megjött esőt, mely a levegőt néhány órára felűdítette.

— **Az országos tüzoltó gyűlésre,** mely Budapestben folyó hó 15—17 ig tartatik, városunkból 56 tüzoltó, ezek közt 8 nő fog felrándulni. A működő tagok közül pedig egy 20 tagu csapat az orsz. tüzoltó versenyben is részt fog venni falusi kocsi feszkendőt szerelve tempóra, majd ugyanazzal gyors támadást mutatva a mászoház első emeletébe. A mennyiben a versenyző csapat nagy kedvvel és szorgalommal látogatja a magán gyakorló órákat, remélhetők, hogy helyét dicsőséggel megállja. Egyelőnk egyik tagja szakfelolvasásra is jelentkezett s így városunk az orsz. tüzoltó mozgalomban oly élénk részt veend, a mely méltó a szarvasi lakosság jó tüzoltói hírnevéhez.

— **Szarvasi Takarékpénztár** termény és áru raktárai, — melyek jelentékeny kibővítése e napokban befejeztetett — mint gabona és egyéb termények beraktározására legalkalmasabb olesó és minden tekintetben biztos hely, a gazdaközönség, kereskedők, cséplőgéptu lajdonosok figyelmébe ajánlatik. — A beraktározott gabonára jutányos kamatú kölcsönt ha szükséges azonnal ad a Szarvasi Takarékpénztár, Beraktározni minden köznapon lehet egész nap. A legrészletesebb felvilágosítást nyerhet bárki a Szarvasi Takarékpénztárban.

— **Esküvű.** V i t á l i s István selmezbányai tanár július 29 én esküdtött örök hűséget Chován Etelkának Chován Károly tanár nevelt leányának.

— **Az „Árpád“ szálloda** bolhelyiségének bebadására nézve az árverés mult hó 30-án délelőtt tartott meg. A bolhelyiséget és az emeleten 4 szobát Kmetz Mihály helybeli kereskedő vette ki 834 forintért.

— **Táncmulatság.** Mint értesülünk a szarvasi főgymnásium felsőbb osztályainak növendékei a népkertben f. hó 15-én nyári táncmulatságot rendeznek.

— **Szerencsétlenség.** özv. Plavec Józsefén Valent Mária szarvasi lakos rokonai látogatására Orosházára átrándult, s ott időzése alatt kocsival kiment a Gyopárosra fürödni. — Visszajövet lovak az egyik utczából reájuk rohanó kutyáktól megvadulva a kocsi felfordították, még pedig olyan szerencsétlenül, hogy a hennüök közül a kocsi felesége halálosan, özv. Plaveczné pedig súlyosan megsérült. — A felborulás után 2 óra mulva a kocsi felesége meghalt. Özv. Plaveczné pedig súlyos betegen Orosházán fekszik.

— **Állategésségügyi zárlat.** A szarvasi határban a szarvasmarhák között a ragadós száj és körmfájás kiütvén a határ zárlat alá vétetett s a községhez vezető utakhoz örök rendeltettek, kiknek kötelességükké tetetett, a hasított körmű állatok és a takarmányműiek be és kivitelének megakadályozása.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő:

S Z I K E S A N T A L.

Társ-szerkesztő: MIHÁLFY JÓZSEF.

857

1896. tkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szarvasi kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Rosenzweig Sámuel végrehajthatónak, ifj. Soós Ferencz végrehajtható szenedő elleni 401 frt 20 kr tökékövetelés és járulókai iránti végrehajtható ügyében a háboczkai 40 sz. tjkvben A † 2 rsz. a fekvő 2604—2612/b—2 hrszm. 13 hold 229 □ öl ingatlan ifj. Soós Ferencz nevében álló hanyadára az árverést 554 frt ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1896. évi augusztus 8-ik napján délelőtti 8 órákor az öcsödi község házánál megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog. Ezen árverés által a 67 rsz. a. özv. Soós Ferencz Lázár Anna javára bekebelezett haszonélvezeti jog nem érintetik, azonban ennek fenntartása mellett az ingaflan oly árban adatkék el, mely a haszonélvezeti jogot megelőző teherletelek fedezete szempontjából szükségesnek mutakozó 1688 frtot meg nem üti, az árverés hatálytalaná válik és az ingatlan a haszonélvezeti jog fenntartása nélkül a kütűzött határnapon ujabban elárvereztetik.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% készpénzben vagy az 1881. LX. t. cz. 42 §-ában jeltett árfoylammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kikűldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgálatni.

Kelt Szarvas, 1896. április 16-án.

A szarvasi kir. jbiróság mint tkvi hatóság.

Mészáros, kir. járásbíró.

Hirdetés.

Eladó gyökeres szőlőjtványok!

Szőlőtelepemről öszi ültetésre a következő fás- ojtványok kerülnek eladásra. u. m.

Legfinomabb csemege fajok.

Chasselas	Corneill blanc
„	Musgue blanc (Passatutti.)
„	Muscadine withe
„	Croquant blanc
„	Bar sur Aube
„	Rousard
„	rouge assez Lot
„	Csemege vegyes.

Bor fajok

Kövidinka
Mézes fehér
Bánáti risling
Petite bouchet

A fent jegyzett ojtványok permtezettek, tökéletes forradás, gyökérzet, és fajjtszasáért jót állást vállalok, megrendelést már most is elfogadok.

Tisztelettel

Nyácsik S. utóda. Szarvas.

H I R D E T É S E K.

TRIESTI ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG

ASSICURAZIONI GENERALI Nyereség- és veszteség-számla az A mérleghez. Elemi- és baleset-biztosítási ág 1895. BEVÉTEL.

KIADÁS.	forint		kr.		forint	kr.		forint	kr.	
	forint	kr.	forint	kr.		forint	kr.		forint	kr.
I. Kárkifizések (a kár felvételi költségekkel együtt):										
1. Tűzbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	2712341	97								
2. Szállítmánybiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	607501	93								
3. Jéghéztetés, levonva a viszontbiztosítók részét	163	94								
4. Balesetbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	143872	31	3403878	75						
II. Üzleti kiadások (levonva a viszontbiztosítók terítmenyét):										
1. Szervezési költségek (a folyó számlán teljesen törlesztve)	35016	44								
2. Jutalékok	852997	18	1704112	17						
3. Folyó igazgatási költségek	81668	55	389383	01						
4. Adók és illetékek										
III. Leírások és egyéb kiadások:										
1. Leírások kérés követelésekre	2670	76								
2. Egyéb kiadások: Jutalék és kamat a hivatlanok ellátási pénztárára	65095	21	68604	07						
IV. Tartalék függő károkra:										
1. Tűzbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	345186	17								
2. Szállítványbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	285690	06								
3. Jéghéztetés, levonva a viszontbiztosítók részét	429									
4. Balesetbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	50941	52	68227	75						
V. A biztosítási alapok állása a számadási év végén:										
1. Díjtartalék										
a) Tűzbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	2543663	39								
b) Szállítványbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	215173	67								
c) Balesetbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	111773	46	317060	52						
2. Tökésített nyereségtartalék	131250									
3. Értékpapírok arányamtartaléka	1927514	77								
4. Kétes követelések tartaléka	400.0		238014	77						
VI. Évi üzleti nyereség			126751	54						
Összesen:			126751	54					126751	54

Nyereség- és veszteség-számla a B mérleghez. — Életbiztosítási ág. (1895).

KIADÁS.	forint		kr.		forint	kr.		forint	kr.	
	forint	kr.	forint	kr.		forint	kr.		forint	kr.
I. Esedékes biztosítások és járadékok fizetése:										
1. Halálesetire szóló és vegyes biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	211525	11								
2. Élelesi esedékes szólt biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	49040	92								
3. Járadékfizetések	141911	08	2047097	71						
II. Fizetések visszavásárolt kötvényekért, levonva a viszontbiztosítók részét			764184	97						
III. Össz alk. fizetések biztosítottaknak			106820	78						
IV. Üzleti kiadások (levonva a viszontbiztosítók terítmenyét):										
1. Szervezési költségek (a folyó számlán teljesen törlesztve)	38632	89								
2. Szervezési költségek (törlesztve)	301885	24								
3. Folyó igazgatási költségek	548207	11								
4. Behajlított jutalékok	125417	16								
5. Orvosi költségek	55350	52	1070482	92						
6. Adók és illetékek			86768	51						
V. Leírások és egyéb kiadások: Leírások kérés követelésekre			9803	70						
VI. Függő károk tartalék:										
1. Halálesetire szóló és vegyes biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	269110	56								
2. Élelesi biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	201790	05								
3. Járadékfizetések	1765	83	472876	44						
VII. A biztosítási alapok állása a számadási év végén:										
1. Díjtartalék										
a) Halálesetire szóló és vegyes bizt., lev. viszontbizt. részét			11. 3240386.113							
b) Élelesi biztosítások, lev. a viszontbiztosítók részét			5026253.39							
c) Járadékfizetések			1379181.80							
2. Díjtartalék										
a) Halálesetire szóló és vegyes bizt., lev. a viszontbiztosítók részét			11. 3217134.44							
b) Élelesi biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét			214244.76							
3. Tökésített nyereségtartalék			131250.0							
4. Értékpapírok arányamtartaléka			125417.06							
5. Kétes követelések tartaléka			4000.0							
6. A biztosítottak osztalékajlapja			5914.4	41	4843077	89				
VIII. Évi üzleti nyereség			760.42	92						
Összesen:			5482105	784					5482105	784

VAGYON. Az ASSICURAZIONI GENERALI vagyonállása 1895. december 31-én. TEHER.

Folyó szám	A tétel neve	A		B		ÖSSZESEN		Folyó szám	A tétel neve	A		B		ÖSSZESEN	
		forint	kr.	forint	kr.	forint	kr.			forint	kr.	forint	kr.	forint	kr.
1	A részvényesek adóselevei a tőke be nem fizetett részéről	1837500		1837500		3675000		1	Alaptőke	2655900		2655900		5311800	
2	Ingatlan bírtok			4362908	85	4362908	85	2	Tökésített nyereségtartalék	1312500		1312500		2655900	
3	a) Városi ingatlanok							3	Tartalék az értékpapírok arányam ingadozásának fedezésére	127514	77	125493	67	222011	44
4	b) Mezőgazdasági bírtokok	1277699				1277699		4	Tartalék a kétes követelések fedezésére	4000		4000		8000	
5	Gazdasági termények	96582	56			96582	56	5	Díjtartalék folyó biztosításokra az A mérlegben	317600	52			317600	52
6	Építés alatt álló intézeti ház Pétervárosban			606716	70	606716	70	6	Díjtartalék a B mérlegben			41800508	56	41800508	56
7	a) Kétesítők a társaság díjhitel, kötvényeire			500309	69	500309	69	7	Díjtartalék a B mérlegben			3431318	20	3431318	20
8	b) Jelzálog által bizt. a felek halálakor felveendő tőkék			3000		3000		8	Tartalék függőben levő kárkifizésekre az A mérlegben	682237	75			682237	75
9	Kamatkozó jelzálogbiztosított tőke kétesítők ingatlanokra	80900		198548	80	209548	80	9	Osztalékajlap az életbiztosításban nyereményre			472876	44	472876	44
10	Kétesítők értékpapírokra	11947	87			11947	87	10	A hivatlanok ellátási pénztárára	713575	48			713575	48
11	Állam- és más értékpapírok	4302892	60	37889057	88	4191433	48	11	Jelzáloghitel						
12	Folyó kamatok	129282	54	223655	51	349858	05	12	Egyenleg a viszontbiztosítók számláján	769491	91	59169	40	829660	31
13	Válók a társaságban	253939	03			253939	03	13	Egyenleg az üzleti évünk számláján	428730	63	179875	48	608605	05
14	Rendelkezésre álló pénzek hitelintézeteknél és takarékpénztáraknál	1414422	06	123857	99	1538280	05	14	a) Hitelköltségek különböző címek alatt	1536321	27	1036123	48	2572444	10
15	Készpénzesítet az intézet igazgatóságánál és főkapjánál	437426	36	2422	72	461648	08	15	b) Hitelköltségek keszesség és biztosítók gyanánt	99277	80			99277	80
16	Maradvány a viszontbiztosítók számlájából	378324	20	41905	89	420229	09	16	A B mérleg folyó számlájának egyenlege	99277	80			99277	80
17	Maradvány az A mérleg C számlájából (L. Teher)	1145513	86	29472	65	1439985	51	17	Gilotti alapítvány	5029	47			5029	47
18	a) Adósság különböző címek alatt	295456	98	4380	19	27045	17	18	Gilotti alapítvány	497	50			497	50
19	b) Adósság jelzálog-kétesítőkre hátr. kamatokkal	200		21018	96	21218	96	19	Gilotti alapítvány	3000				3000	
20	c) Letét költségek és biztosítók gyanánt	1536321	27	1036125	83	2572447	10	20	Besso József alapítvány	6000				6000	
21	d) Letét költségek	3000				3000		21	Calabi R. alapítvány	3000				3000	
22	e) Besso József alapítvány	6000				6000		22	Évi üzleti nyereség	833751	54	760142	92	1593893	46
23	f) Calabi R. alapítvány	3000				3000		23	Összesen:	13273449	73	5356367	90	18636816	63
24	Bitorlat és vasszekrények a társaság fűszes hivatalában, cseztőlak, papir- és nyomtatvány az összes raktárakban							24							
25	Előlegezett jutalékok és szervezési költségek							25							
26	Összesen:	1273449	73	5356367	90	6683717	63	26							

Az 1895. december 31-én a jövő évre érvényben maradó díjtartalmak értéke: forint 31142823.66

A cs. kir. szab. Assicurazioni Generali központi igazgatósága Triestben.
Besso József, Besso M., Dr. Bozza Camillo, Báro Bruck Ottó, Romanin-Jacur Manó, Báro Morpurgo József, Segré V.
 A vezérigazgató: **Stichetti Odón.**
 Magyarországi vezérigazgató: **HEGEDŰS SÁNDOR**, igazgató-tanácsos. **ROTT JÓZSEF**, főnök.
 Az intézet hivat. és helységi székhelye: Sopron, Dorottya-utca 10. szám alatt, az intézet saját házában.

Szarvasi ügynökség: Wolf Gyula.